

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwić odbiór dokumentu.

1982, luty 18
Teleks nr 88

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 750
maszynopis

W odpowiedzi na Wasz teleks nr 279 z dnia 11 lutego br. w sprawie postaw i zachowań duchowieństwa, informuję:

na terenie województwa legnickiego duchowieństwo w swej podstawowej masie zajmuje pozycje politycznie bierne. Udział kleru w inicjowaniu akcji godzących w ład i porządek społeczny ma charakter marginalny.

Podejmowane dotychczas przez duchowieństwo akcje i przedsięwzięcia o charakterze antypaństwowym nie znalazły w zasadzie szerszego odzewu w społeczeństwie.

Zgodnie z treścią teleksu podajemy niżej przykłady działań kleru godzące w ład i porządek w przedziale czasowym od 13 grudnia ub.r. do 18 lutego 1982 r.

- Administrator parafii rzym.-kat. w Wilkowie k/Złotoryi ks. Ryszard Hajduk w dniu 13.12.1981 r. – podczas nabożeństwa w obecności około 50 wiernych wyraził dezaprobatę o stanie wojennym w naszym kraju oraz internowaniu;
- administrator parafii rzym.-kat. w **Muchowicach [Żukowicach?]** w dniu 13.12.81 r. podczas nauki religii z młodzieżą szkolną krytycznie ustosunkował się do wprowadzenia stanu wojennego i namawiał dzieci, aby ich rodzice podejmowali strajki;
- administrator parafii rzym.-kat. pw. Św. Klemensa w Głogowie ks. Aleksander Sołek – w dniu 20.12.1981 r. odczytał Komunikat Rady Głównej Episkopatu Polski z dnia 15.12.81 r., a następnie poinformował wiernych, że odwiedziło go dwóch pracowników Służby Bezpieczeństwa, którzy grozili, aby zaniechać dostarczania strajkującym robotnikom żywności, bo to jest współdziałanie i popieranie strajkujących Huty Miedzi „Głogów”. W dniu 24.12.81 r. w swym kazaniu porównał stan wojenny do okupacji hitlerowskiej;
- administrator parafii pw. Św. Jana w Legnicy (Franciszkanie) w dniu 20.12.81 r. czytał Komunikat Rady Głównej Episkopatu Polski bez komentarzy. W nabożeństwie tym uczestniczył ks. Wincenty Urban z Kurii Arcybiskupiej Wrocławskiej, wobec którego ks. K. Ciaciek złożył dość długie sprawozdanie o zakończeniu remontu kościoła i odbudowy wieży, za co dziękował wiernym, natomiast o udziale państwa i udzieleniu dość znacznej pomocy finansowej nic nie wspominał.
- administrator parafii pw. Św. Trójcy w Legnicy ks. Władysław Józków w dniu 20.12.81 r. czytał Komunikat Rady Głównej Episkopatu Polski z dnia 15.12.1981 r., a następnie wzywał wiernych do modłów w intencji żołnierzy, którzy – stwierdził – „jak wykazuje historia zawsze byli z Narodem, aby nie dali się sprowokować do działań przeciwko robotnikom”. Modlił się również za żołnierzy, aby nie dali się „wciągnąć do barbarzyńskich działań Służby Bezpieczeństwa”;

- wikary parafii rzym.-kat. pw. Św. Trójcy w Legnicy ks. Eugeniusz Jacyszyn nawiązując podczas kazania do wydarzeń II Wojny Światowej stwierdził, że męczennikami są również zamordowani w Katyniu i na Dalekiej Syberii. Na ich mogiłach nikt nie pali świeczek, jakkolwiek wszyscy w Polsce czcimy pamięć poległych żołnierzy Armii Radzieckiej, Dowodził dalej, że Krzyże wzniesione w Poznaniu i Gdańsku są symbolem męczeństwa tych, którzy oddali swe życie w obronie religii, w walce z ateizmem i materializmem.

W dniu 24.01.1982 r. wikary ks. E. Jacyszyn komentując wystąpienie Prymasa Polski stwierdził, że władze wbrew przyrzeczeniom wyprowadzają krzyże z zakładów pracy, szkół i przedszkoli. Mówiąc o przyszłości Polski powiedział, że koniecznym jest doprowadzenie do wspólnych rozmów wszystkich sił społecznych i politycznych, w tym również z udziałem internowanych działaczy NSZZ „Solidarność”, bez których nie można mówić o narodowej zgodzie.

Ks. E. Jacyszyn twierdził dalej, że Prymas Polski kategorycznie zabronił duchowieństwu jakiegokolwiek udziału w Komitetach Ocalenia Narodowego. Natomiast w końcowym wystąpieniu dodał, iż obecnie w zakładach pracy, w wyniku stanu wojennego, ludzie sprzedają swoich współtowarzyszy pracy za judaszowe pieniądze;

- wikary parafii pw. Św. Trójcy w Legnicy w dniu 10.01.1982 r. mówiąc o mającym miejsce w świecie akcie gwałtu i terroru zaliczył do tego również śmierć górników w kopalni „Wujek” oraz ofiary robotników z lat 1956, 1980;
- administrator parafii rzym.-kat. w Polkowicach ks. Zbigniew Nawrotek w dniu 24.12.81 r. nawiązując do strajku w kopalni „Rudna” po 13 grudnia ub.r. w sposób wyraźny skrytykował sposób rozwiązania strajku w kopalni przez siły MO. Powiedział m.in.: że właściwie Boże Narodzenie ma miejsce w czasie strajku. Jego zdaniem prawdziwa walka rozpocznie się dopiero wtedy, gdy zacznie się likwidować Kościół i religię. Ks. Z. Nawrotek w dniu 10.01.82 r. w swym wystąpieniu z ambony powiedział, że w społeczności parafialnej jest tylu donosicieli, że trzeba byłoby dla przykładu kogoś w Rynku powiesić;
- Komisarz wojskowy z m. Polkowice sygnalizował na naradzie w dniu 18.01.1982 r. niewłaściwą postawę księży podburzających ludzi z ambony odnośnie rozdania paczek przesłanych z zagranicy (Albania). Chcieli oni przejąć transport skierowany do Wydziału Oświaty w Polkowicach i rozdzielić go wśród rodzin i osób internowanych;
- w dniu 10.02.1982 r. podjęto rozmowę ostrzegawczą z administratorem parafii w Szklarach Górnych gm. Lubin w związku z zaistniałym konfliktem na tle zdjęcia krzyży w Zawodowej Szkole Rolniczej w Szklarach Górnych. Administrator parafii

ks. K. Puczyński zamierzał iść boso na czele pochodu pod Zasadniczą Szkołę Rolniczą i stać tam do czasu, aż krzyże zostaną ponownie przez dyrekcję szkoły powieszono. Do tego pochodu nie doszło i panuje tu obecnie spokój.

Jednocześnie informuję, że władze wojewódzkie skutecznie przeciwdziałają wszelkim próbom działań antypaństwowych.

Sekretarz KW PZPR

Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Joanna Wagner-Głowińska, Wydawnictwo GAJT 1991 s.c.

Publikacja w ramach projektu: *40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983*, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023